

LE VO THƯƠNG

Phạm Hữu Độ

Tôi chơi với Nhuận từ hồi mới di cư vào Nam. Dù không ngồi cùng lớp ở Nguyễn Trãi, nhưng hai đứa cùng học VoViNam nên thân nhau từ đó.

Về con người và đức tính của Nhuận, một người bạn hiền hòa, hào phóng, chí tình, nhẫn nhục, khoan dung, mẫu mực. Bạn bè đều biết.

Vài kỷ niệm vụn vặt:

Hồi học đệ Tứ, nhà tôi ở cư xá Bộ Canh Nông trên đường Nguyễn Bình Khiêm, Đakao; Nhuận ở phía đường Yên Đỗ gần nhà Dương Kiên. Thỉnh thoảng bạn ta đạp xe lên chơi vào chập tối, hai đứa ngồi trên tam cấp chuyện trò đến khuya mới về.

Thuở mới di cư còn thiếu thốn, áo quần đi học rất bình thường. Có một buổi chiều bạn ta đến chơi “điện” một chiếc sơ mi cộc tay mới toanh màu “đỏ chót”, xem kỹ ra thì cổ áo còn viền chỉ đen đều đặn, bạn tôi “oách” hơn tôi. Hình ảnh chiếc áo đó vẫn còn trong ký ức.

Một hôm, Hoàng Trường Việt rủ hai đứa đạp xe đến trường Leuret, hình như ở đường Sương Nguyệt Ánh, gần

vườn Tao Đàn đón “các em lai” tan học, không ngờ bị bọn con trai Lơ-Rê gây sự. Thấy tình hình gay gắt HT Việt bèn co giò “cent mètres” để hai thằng ở lại chịu trận, phải rút lui chiến thuật.

Sau khi rời Chu Văn An, bạn bè tản mát mỗi người mỗi nẻo tìm lối ra đời thì “Nhuận ta” vẫn quanh quẩn nơi Sài thành, lâu lâu gặp lại vẫn mày tao thắm thiết.

Khoảng năm 1970 tôi làm việc ở Bình Định-Quy Nhơn, một buổi sáng được ông Đại tá Tỉnh trưởng mời gặp bất thường, nghĩ có chuyện không ổn. Ông xếp về mặt quan trọng đưa tờ báo Sóng Thần chỉ cho đọc tin nhắn phía dưới mục Ao Thả Vịt.

Tin nhắn : “Phó Độ Bình Định về gấp kéo không kịp, Trâu Điền sắp về rừng”.

Ông Tỉnh trao cho cái Sự Vụ Lệnh và một phong bì dặn dò: “Ông Phó chịu khó đi vài ngày, nếu có chuyện gì quan trọng gọi về cho biết”.

Cuộc gặp nhau ngày hôm sau ở nhà hàng Thiên Nam, Chợ Cũ, có Nhuận “còm”, Đăng Giao, Đỗ Trí Khang, có thêm Đỗ Ngọc Yến làm báo... và dĩ nhiên “trâu điền” Nguyễn Xuân Phúc chiếm ghế đầu bàn. Sau khi no say “trâu điền” đòi vào Chợ Lớn, nhưng trước khi đi phải “kiểm điểm quân số”, tất cả phải rút ví bỏ lên bàn, Nguyễn Xuân Phúc kiểm soát và tóm gọn, xem ra Nhuận “còm” đóng góp nhiều nhất. Cả bọn chất lên một xe Jeep bon bon trên đường Trần Hưng Đạo nhắm hướng Chợ Lớn, Đăng Giao treo lưng lẳng hai chiếc giày trên cổ, Đỗ Ngọc Yến nhảy xích lô máy bỏ chạy.

Hồi đó bạn bè cũng gọi bạn ta là “Đại Đức Thích Đức Nhuận”, vì Nhuận có làm việc ở Nha Tuyên Úy Phật Giáo.

Hiệp Định Paris đưa đến ngày Quốc hận 30 tháng tư 1975, biết bao tang thương, đổ nát, kẻ mất người còn, tứ tán khắp nơi!!! Nguyễn Xuân Phúc mất tích ở Vùng 1 chiến thuật.

Năm 1981, tôi được thả về từ miền bắc, được biết Nhuận và Dương Kiên đã đến bờ bên kia. Tôi cũng làm một chuyến vượt biển đến Mã Lai, rồi định cư ở San Jose, California.

Sau gần hai chục năm, gặp lại ở Little Saigon, miền nam Cali, mặc dù “mất mát to lớn” nhưng Nhuận vẫn kiên trì đứng trên mặt đất này.

Một kỷ niệm với Nhuận không thể không nhắc tới vì đó là một ngày đặc biệt của Nhuận, được Nguyễn Trọng Dzũng tường thuật trên CVA59 như sau :

Ngày 26/3 một số anh em ở Bắc Cali trong đó có tôi (NT Dzũng) nhận được một vi thư của Lại Quốc Ấn viết :

“Xin chuyển lời mời của Nguyễn Đức Nhuận : Mời các Bạn và Phu nhân xuống Bolsa vào tối thứ Bảy April 14, 2001 dự tiệc tại nhà hàng King Harbor 13018 Harbor Blvd (gần corner Brookhurst). Theo như Hiền Lam Kiều, thằng Nhuận nó đầu, nó chỉ nói là họp mặt bạn bè đầu lảo chơi, nhưng thật ra chắc là nó ra mắt Tân Giai Nhân của nó”.

Đáp lời mời này, từ Bắc Cali đã có các anh chị Lại Quốc Ấn¹, Phạm Hữu Độ, Đỗ Đình Lợi, Lê Duy San phóng xe xuống dự. Tôi vì lý do riêng đành “gạt nước mắt, và ... nước dãi” nhìn theo.

Mặc dầu sau đó được Nguyễn Đức Nhuận vừa cười vừa nói “ăn sinh nhật tao” nhưng ai nấy đều đóng bộ như đi

¹¹¹ Năm đó (2002) LQ Ấn còn cư ngụ tại Danville, Bắc CA.

ăn đám cưới. Bữa tiệc quy tụ khá đông bạn bè cùng lứa CVA những năm 1956-1959 và cứ theo lời kể lại của các anh chị đi về thì “vui không thể tả”

Dưới đây là một số hình ảnh tôi vừa chụp được từ Đồ Đỉnh Lợi, đưa lên đây để bạn bè xa gần chia vui với Nhuận, thằng bạn tuổi học trò. Và sau khi coi hình, xin các bạn cho biết cảm tưởng : có tin lời Nguyễn Đức Nhuận nói đây là bữa tiệc sinh nhật của nó không.

Sau đó ít hôm, ngày 26/4, Nhuận đánh máy mấy dòng sau đây gửi bu rư điện cho Đồ Đỉnh Lợi:

Kính ông,

Mãi hôm nay mới gửi thư cảm ơn cùng với hình ảnh. Ông đừng trách về sự chậm trễ này. Trước hết cảm ơn ông lắm lắm, chưa bao giờ tôi có một sinh nhật vĩ đại như vậy lại lợi dụng giới thiệu cái ‘nhà tôi’ với bạn bè đông đến như vậy. Nhất là quý vị từ xa đến. Nợ lớn này khó trả. Đặc biệt

xin cảm ơn bà xã bạn đã chấp nhận cuộc họp Bạn vui vẻ này. Mong có ngày đàn đúm lớn hơn.

Chúc vợ chồng bạn thân tâm thường an lạc.

Thân ái.

Nhuận

4/26/01

Kính ông ,

Khỏi hôm nay mới gửi thư cảm ơn cùng với hình ảnh. Ông đừng bực bội về sự chậm trễ này . Trước hết cảm ơn ông lắm lắm , chưa bao giờ tôi có một sinh nhật vĩ đại như vậy lại lợi dụng giới thiệu cái 'nhà tôi' với bạn bè đông đến như vậy . Nhất là quý vị từ xa đến. Nợ lớn này khó trả. Đặc biệt xin cảm ơn bà xã bạn đã chấp nhận cuộc họp Bạn vui vẻ này. Mong có ngày đàn đúm lớn hơn .

Chúc vợ chồng Bạn thân tâm thường an lạc.

Thân ái,

4/26/01

Theo Nguyễn Trọng Dzũng, lần đầu tiên được nghe nói đến tình trạng sức khỏe của Nhuận là năm 2002. “Trưởng tràng” Lam Kiều Lê Đức Hiền gửi thư tay cho Đỗ Đình Lợi nhắn các bạn ở San Jose, đại ý: Tụi mày mau mau kiếm dịp kéo xuống đây chơi, gặp nhau đi, kéo không kịp. Thăng Nhuận lúc này bệnh lên bệnh xuống.

Vào dịp lễ Chiến sĩ Trận vong (Memorial Days) Đố Đĩnh Lợi lái xe chở theo Lê Ôn Dương, Nguyễn Trọng Dzũng và Lê Duy San du Nam. Lại Quốc Ân xuống bằng xe riêng với gia đình. Một buổi họp mặt do Lê Đức Hiền sắp xếp vào ngày Chủ nhật 26/5/2002 tại nhà Vương Vĩnh Căn.

Nhưng rồi Nhuận vẫn còn đó, trong khi 3 năm sau, năm 2005 Lê Đức Hiền từ bỏ bạn bè ra đi trước. Và cứ thế, 10 năm trời sau đó, Nhuận “còm” vẫn còn là Nhuận “còm” đóng hụi chết cho hãng bảo hiểm sức khỏe.

Cho đến mấy năm gần đây, hoàn cảnh thay đổi nhanh quá. Sức khỏe Nhuận trở nên yếu hẳn, nhưng lúc nào cũng vẫn ung dung tự tại.

Bạn bè các nơi về Tiểu Sài Gòn khi thì tập trung ở nhà Nhuận, khi thì đàn đúm ngoài tiệm. Dù sức khỏe suy giảm Nhuận vẫn cố gắng có mặt.

Có lần Nhuận phải nằm dưỡng bệnh ở nhà, tôi chạy xuống thăm, Nhuận vẫn bình thản ngồi dạy pha ly cà phê đặc biệt mời bạn. Hai đứa chỉ ngồi với nhau được mười phút, tôi phải ra về cho Nhuận nghỉ.

Lâu lâu hai đứa vẫn thăm hỏi nhau qua điện thoại, có khi cách vài tuần, thường thì hàng tháng.

Lần sau cùng cách nay khoảng ba tháng, Nhuận gọi lên vào buổi sáng cho biết bạn ta sẽ phải vào bệnh viện, tình trạng thay đổi bất ngờ. Có vài điều Nhuận tâm sự như sau (nguyên văn):

“Độ ơi,

Tao đã nói với tụi nó ở dưới này là ông còn phải kéo thêm 10 năm nữa, hiện nay chưa hề hấn gì.

Tuy thế hàng ngày mà vẫn phải cầu nguyện cho tao.

Tao đến với hai bàn tay trắng, bây giờ với hai bàn tay trắng tao sẵn sàng thanh thân ra đi.”

Không ngờ đây lại là lần sau cùng nghe lời tâm sự của người bạn thân hơn 60 năm cuộc đời.

Hàng ngày tôi vẫn tụng kinh cầu nguyện cho Nguyễn Đức Nhuận và những người đã khuất.

Sinh, Lão, Bệnh, Tử là lẽ vô thường.

Có đôi lời, cùng bạn bè tưởng nhớ Nguyễn Đức Nhuận.

San Jose, California
Ngày 29 tháng 1, 2019
Phạm Hữu Độ

